

Gezocht: up-to-date informatici!

De economische laagconjunctuur slaat ook in de ICT-sector toe. Steeds meer werkloze informatici dingen naar vacante plaatsen in de sector. Niettemin ondervinden werkgevers nog steeds rekruteringsproblemen. De groeiende reserve informatici beantwoordt onvoldoende aan de aanwervingsvoorwaarden. Deze kwalitatieve mismatch dwingt opleidingsverstrekkers om van strategie te veranderen. Opleidingsinspanningen in de sector focussen minder op langlopende omscholingsprogramma's, maar meer en meer op intensieve vervolmakingscursussen.

Zwakke economische conjunctuur slaat ook toe in de informaticasector

Het einde van de twintigste eeuw werd gekenmerkt door een ongeziene belangstelling vanuit het bedrijfsleven voor de vele mogelijkheden geboden door de moderne informatie- en communicatietechnologie (ICT). Op het einde van de vorige eeuw was het traditionele onderwijs zelfs niet meer in staat om de grote vraag naar informaticapersoneel bij te houden. Opleidingsverstrekkers organiseerden grootscheepse omscholingsprogramma's om het tekort aan informatici op te vangen. Deze personeelsschaarste leidde tot karikaturale toestanden waarbij informatici werden gelokt met overdreven hoge lonen, dure luxewagens en allerhande extralegale voordelen.

Maar ook de informaticasector heeft sterk te lijden onder de vertraging van de economische groei. Sedert het voorjaar van 2000 begon de fenomenale groei van de *ICT-sector te stokken*. In 2002 liet de sector van IT-services, software en consulting een activiteitsdaling van 7% optekenen. De perspectieven op korte termijn – begin 2003 door Agoria opgetekend bij bedrijfsleiders – blijven negatief. Nieuwe ontwikkelingen worden door de bedrijven slechts sporadisch opgestart. Tevens streven heel

wat bedrijven ernaar om de kwaliteit van de vele, soms overhaast gemaakte (E-business) projecten, te verbeteren. Heel wat informatici verliezen hun job wegens de economische malaise in de sector. Vóór 2000 waren er haast geen werkzoekende informatici. Momenteel is er een overaanbod van informatici op de Vlaamse arbeidsmarkt. De VDAB telde in april van dit jaar 2 525 niet-werkende werkzoekenden die informaticus als

eerste beroepskeuze hebben opgegeven. Het merendeel onder hen was toen minder dan een jaar werkloos. 1 176 van hen hebben een hoger diploma en 800 daarvan hebben ervaring in de informaticasector.

Toch spreekt de sector niet van een doemscenario. Quasi alle sectoren en bedrijven verwachten immers van verdere informatisering een verhoging van het rendement, maar minder dan 20% van bedrijven is volgens Agoria bereid daar nu in te investeren. Het wordt wachten op de heropleving van de conjunctuur. Hoe kan de sector zijn arbeids- en kennispotentieel echter op peil houden? Riskeren we binnen een jaar opnieuw met een 'skillgap' geconfronteerd te worden?

Informatici nog steeds een knelpunt

Informaticafuncties komen reeds jaren voor op de lijst van knelpuntberoepen in Vlaanderen. Dit zowel in de jaarlijkse knelpuntenlijsten van de VDAB, als in de jaarlijkse knelpuntstudies van Cevora-Federgon. Ook al blijft het een knelpunt, de informaticus daalt in 2002 op de hitlijst van knelpuntvacatures. Informaticafuncties komen in Vlaanderen niet langer voor in de toptien van de knelpunten.

Deze daling van het knelpuntkarakter vertaalt zich voorlopig niet in een mildering van rekruteringsproblemen. Uit de studie van Cevora-Federgon (2003) blijkt dat in het kader van interimarbeid de moeilijkheidsgraad om informaticafuncties in te vullen zelfs is toegenomen. *Informaticafuncties blijven* ondanks het dalend knelpuntkarakter en ondanks de groeiende werfreserve *moeilijk invulbare jobs!* Dit is echter uitsluitend te wijten aan een kwalitatief probleem. Vooral KMO's wensen vandaag wel nog informatici aan te werven mits ze beschikken over ervaring en up-to-date kennis. De geïnteresseerde kandidaten beschikken vaak niet over de vereiste kennis en competenties. Veel werkzoekenden hebben onvoldoende basiskennis. Dergelijke tekorten op vlak van opleiding, kennis en competenties zijn voor informatici opvallend groter dan voor andere knelpuntfuncties (Cevora-Federgon, 2003). De technologie staat niet stil. Aan informatici worden steeds nieuwe eisen gesteld.

Opleiding als remedie tegen de kwalitatieve mismatch

De kunst is om informatici, ook de werkzoekenden met ervaring onder hen, verder op te leiden in functie van de steeds sneller evoluerende techno-

logie. We zien dan ook in het opleidingsaanbod een verschuiving van de focus op langlopende omscholingstrajecten naar kortlopende *vervolmakingstrajecten*. Deze inspanningen zijn nodig: de informaticus heeft, op voorwaarde dat deze de snelle ontwikkelingen voldoende kan volgen, een toekomst. Technologie is immers essentieel om bedrijven wendbaar te houden. De rekrutering van informatici met up-to-date kennis blijft tot op vandaag moeizaam verlopen. En na de huidige periode van laagconjunctuur zal de vraag naar dergelijke informatici ongetwijfeld terug toenemen.

Cevora startte in 2002 in samenwerking met VDAB en vzw Beta en met de steun van onder andere Microsoft met kortlopende, intensieve bijscholingstrajecten (zes weken tot drie maanden) voor werkzoekende, ervaren informatici met een te algemene of verouderde kennis. Doel is hen zo snel mogelijk opnieuw aan een job te helpen in de ICT-sector. De periode van werkloosheid kan dankzij dit opleidingsaanbod – van een belangrijke tegenslag voor de werkloze – omgebogen worden naar een opportuniteit voor intensieve bijscholing, een kans die vele tewerkgestelden onvoldoende krijgen.

De strategie van Cevora wordt vervolledigd door een proactieve aanpak: het creëren van bijkomen-

Tabel 1.

Profiel van de deelnemers.

	(%)	
Geslacht	Man	92
	Vrouw	8
Leeftijd	< 25 jaar	6
	25-45 jaar	82
	> 45 jaar	12
Opleidingsniveau	HOBU	81
	Universiteit	19
Doorstromingsresultaten	Onmiddellijk na opleiding (%)	2,5 maanden na opleiding (%)
Heeft werk gevonden	54	63
Volgt verdere opleiding	1	1
Is werkzoekend	45	36

de kansen tot bijscholing voor tewerkgestelde informatici uit de sector. Dit gebeurt door financiële ondersteuning van de eigen opleidingsinspanningen van informatica-bedrijven en door het organiseren van een aanvullend, kosteloos opleidingsaanbod. Wat betreft dit laatste biedt Cevora enerzijds in samenwerking met een netwerk van hogescholen en het UBCA (universitair bedrijvencentrum Antwerpen) technische bijscholingen aan. Anderzijds organiseert Cevora opleidingen, waardoor informatici hun commerciële, communicatieve en managementvaardigheden kunnen verbeteren.

Opleiding en vervolmaking werken

Onlangs werden 77 werkzoekende informatici (uit een veelvoud aan kandidaten) bijgeschoold. Allen beschikken over een diploma hoger onderwijs. De gemiddelde leeftijd bedroeg 34 jaar. 82% van hen werd ontslagen wegens de economisch minder gunstige omstandigheden (reorganisatie, collectief ontslag, einde project, enzovoort). Meer dan de helft van de cursisten vond enkele weken na de opleiding opnieuw een job in de sector. Gezien dit succes worden deze trajecten opnieuw opgestart in het najaar.

Samenvattend kunnen we stellen dat vacatures voor informatici, ondanks de huidige laagconjunctuur en ondanks een groeiende werfreserve nog steeds moeizaam ingevuld worden. Snelle technologische ontwikkelingen maken dat kandidaten niet altijd over actuele kennis en competenties beschikken. Opleiding kan een antwoord bieden, op voorwaarde dat ze zelf efficiënt inspeelt op de snelle ontwikkelingen in de sector. Het accent verschuift van langlopende omscholings- naar kortlopende vervolmakingstrajecten. Heel wat werkzoekende deelnemers aan zo een kortlopende vervolmakingscursus kunnen (terug) in de ICT-sector terecht. Ook tewerkgestelde informatici moeten de kans krijgen om bij te blijven. Vervolmakingscursussen kunnen helpen om een nieuwe skills-gaps te voorkomen. Verwacht mag worden dat na de huidige periode van economische laagconjunctuur de vraag naar up-to-date informatici weer groter zal worden.

Bart Van Hooreweghe

Marc Jans

Cevora